

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Prisac Alexandru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 22 aprilie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Mihalachi Boris xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.07.2018 – 22.04.2019;

Instanța de apel: 07.10.2019 – 05.11.2019;

Instanța de recurs: 24.12.2019 – 11.03.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 22 aprilie 2019, Mihalachi Boris a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 179 alin. (2) Cod penal (pe episodul din 20.07.2017 în privința părții vătămate Sîrbu Svetlana), fiindu-i stabilită pedeapsa 1 (unu) an închisoare;

- art. 179 alin. (2) Cod penal (pe episodul din 17.09.2017 în privința părții vătămate Oprea Ana), fiindu-i stabilită pedeapsa 1 (unu) an închisoare;

- art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 3 (trei) ani închisoare;

- art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 1 (unu) an închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Mihalachi Boris i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 4 (patru) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă cererea înaintată de acuzatorul de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului Mihalachi Boris în beneficiul statului a sumei de 2 342,00 lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că inculpatul Mihalachi Boris la data de 20 iulie 2017, aproximativ la ora 13:30, cu scopul de a cere de la fosta sa prietenă Sîrbu Svetlana, datoria în sumă de 300 euro, a venit la domiciliul ultimei situat pe adresa xxxxx

Mihalachi Boris și Sîrbu Svetlana aflându-se pe scara blocului din xxxxx în urma discuției lor, ultima refuza de a-i întoarce datoria în sumă de 300 euro, ca rezultat între ei s-a creat o ceartă.

Atunci Mihalachi Boris fără consimțământul proprietarului adică a lui Sîrbu Svetlana, a pătruns în mod abuziv în domiciliul unde la cerința ultimei de a-i părăsi domiciliul, Mihalachi Boris a refuzat să părăsească domiciliul și a aplicat violența fizică asupra lui Sîrbu Svetlana manifestată prin sugrumarea gâtului părții vătămate.

Partea vătămată văzând acțiunile violente ale lui Mihalachi Boris a fost de acord să-i restituie ultimului datoria de 300 euro și sub pretextul de a lua bani pe împrumut de la un prieten, a ieșit din apartamentul în care locuia și a mers la sectorul de poliție din xxxxx, unde a depus o plângere pe acțiunile ilegale ale cet. Mihalachi Boris.

În scurt timp la domiciliul părții vătămate au sosit angajații poliției ai IP Ștefan Vodă care au solicitat în mod legal cet. Mihalachi Boris de a părăsi domiciliul la ce ultimul în continuare refuza de a părăsi domiciliul până când cet. Sîrbu Svetlana nu-i va restitui datoria de 300 euro.

Tot el, la data de 17 septembrie 2017, aproximativ la ora 05:30, fără consimțământul proprietarului, în mod intenționat, a pătruns în gospodăria cet. Oprea Ana, situată în xxxxx, unde a aplicat ultimei mai multe lovituri cu pumnii în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 347 din 18 septembrie 2017, leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Tot el, la data de 06 septembrie 2017, aproximativ la ora 12:00, cu scopul răpirii mijlocului de transport de model „VW Passat”, cu nr. de înmatriculare xxxxx, care aparține cet. Mihalachi Valeriu, a pătruns în curtea casei ultimului, situată în xxxxx, de unde cu forțele proprii a scos în stradă mijlocul de transport de model „VW Passat”, cu nr. de înmatriculare xxxxx, la care a încercat să-i pornească motorul, însă nu i s-a reușit, până la momentul când la fața locului au sosit angajații de poliție și cet. Mihalachi Boris a fugit de la locul infracțiunii.

Tot el, în perioada de timp 28.09.2017 - 01.10.2017, ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, pe ascuns a sustras de pe lotul agricol cu nr. cadastral 8512203091 situat în extravilanul xxxxx, ce aparține cu drept de proprietate privată cet. Mihalachi Tamara și pe care a fost plantat și prelucrat porumb de soțul acesteia pe nume Mihalachi Valeriu, 1500 kg de știulete de porumb la prețul de 2500 lei, cauzând părții vătămate Mihalachi Valeriu un prejudiciu material în proporții considerabile.

3. Inculpatul Mihalachi Boris și apărătorul său, Prisac Alexandru, au

contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă cu suspendarea executării pedepsei închisorii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, apelurile au fost respinse, ca fiind depuse peste termen, cu menținerea sentinței.

În argumentarea soluției pronunțate instanța de apel a menționat, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 22 aprilie 2019, inculpatul Mihalachi Boris a fost prezent la ședința de judecată în cadrul căreia a fost deliberată și pronunțată sentința (f. d. 159).

De asemenea, potrivit recipisei anexate la dosar (f. d. 183), inculpatului Mihalachi Boris, la aceeași dată, i-a fost înmănată copia sentinței motivate din 22 aprilie 2019 și i s-a adus la cunoștință despre termenul de atac cu apel de 15 zile.

Instanța de apel a constatat că termenul de atac al sentinței decurge din momentul pronunțării ei integrale, adică din 22 aprilie 2019, iar apărătorul Prisac Alexandru în numele inculpatului și inculpatul Mihalachi Boris au depus apelurile la data de 21 august 2019 (f. d. 200), adică peste 3 luni și 28 zile cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Instanța de apel a remarcat, că deși apărătorul Prisac Alexandru nu a fost prezent la ședința de judecată din 22 aprilie 2019, când a fost pronunțată sentința, acest fapt nu constituie temei de repunere în termen a apelurilor, or, inculpatul a cunoscut despre termenul de atac de 15 zile, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f. d. 183).

Totodată, instanța de apel a notat că apelanții nu au prezentat careva motive întemeiate prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală, de repunere a apelurilor în termen.

5. Avocatul Prisac Alexandru în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a depus recurs ordinar în care solicită casarea hotărârilor instanțelor de fond cu aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

În argumentarea recursului apărarea menționează că sentința este ilegală și neîntemeiată în partea stabilirii pedepsei, iar instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel privitor la repunerea în termenul de apel.

Referitor la acest aspect menționează că inculpatul a declarat apel însă a depus cererea la Curtea de apel Chișinău și într-o altă formă și conținut.

La fel, avocatul acestuia acordat din oficiu nu a declarat apel deși inculpatul a cerut avocatului său, Cotovici Eugen, de a depune apelul în termen, ceea ce constituie o încălcare a dreptului la apărare prin acordarea unei asistențe juridice necorespunzătoare.

6. Procurorul a prezentat referință la recursul apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din motiv că soluția instanței de apel cu privire la tardivitatea apelurilor este întemeiată și legală.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat de către apărare, Colegiul penal atestă că acesta se bazează pe temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

În esență, titularul cererii de recurs își manifestă dezacordul cu soluția instanței de apel cu privire la respingerea apelurilor declarate de către partea apărării, ca fiind depuse peste termen.

La caz, instanța de recurs analizând materialele cauzei atestă că sentința cu privire la condamnarea inculpatului Mihalachi Boris în baza art. art. 179 alin. (2), 192¹ alin. (2) lit. c) și art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost pronunțată integral la data de 22 aprilie 2019, în prezența inculpatului (f.d. 159, vol.I).

Potrivit recipisei anexate la materialele dosarului se atestă că la aceeași dată, sentința a fost recepționată de către inculpat, acestuia fiindu-i explicat termenul și modalitatea de atac a sentinței.

Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen,

nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În conformitate cu art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a stabilit, că termenul de declarare a apelului în speță a început să decurgă la 22 aprilie 2019 și a expirat la 08 mai 2019, aceasta fiind și ultima zi de declarare a apelului.

Însă la caz, apelul a fost depus de către avocatul Prisac Alexandru în numele inculpatului și inculpatul Mihalachi Boris la data de 21 august 2019 (f. d. 200), respectiv cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Se observă, că instanța de apel în mod argumentat și just a constatat că întârzierea depunerii cererilor de apel nu a fost determinată de motive întemeiate, fapt ce denotă că argumentele recurentului cu privire la faptul că instanța de apel nu s-a expus la argumentele privind repunerea apelurilor în termen, sunt declarative.

Așadar, instanța de recurs reține că instanța de apel întemeiat a menționat faptul, că deși apărătorul Prisac Alexandru nu a fost prezent la ședința de judecată din 22 aprilie 2019, când a fost pronunțată sentința, acest fapt nu constituie temei de repunere în termen a apelurilor, or, inculpatul a cunoscut despre termenul de atac de 15 zile, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f. d. 183).

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs menționează, că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate purcede la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Prin urmare, termenul de apel este un termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea acestui termen.

Pe lângă aceasta, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate fi atacată cu recurs sentința în privința căreia inculpatul nu a folosit calea apelului.

În sensul normei enunțate, se subînțelege că recursul ordinar nu are niciun suport legal în aspectul vizat, deoarece apelul tardiv echivalează cu nefolosirea acestei căi de atac.

Ca urmare, circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția, iar recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Prisac Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui Mihalachi Boris xxxxx, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 mai 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor